

НАПЪТСТВИЯ ЗА ХАДЖИИТЕ И ПОСЕТИТЕЛИТЕ НА СВЕЩЕНИТЕ МЕСТА

Изготвена от група ислямски теолози

Превод от арабски:
Салих Аки Бекир

Издава и разпространява:
**Министерството на ислямските дела,
вакъфи, призив и напътствие
Кралство Саудитска Арабия
гр. Рияд 2014**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ح) وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد، ١٤٢٣ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

السعودية وزارة الشؤون الإسلامية. هيئة التوعية الإسلامية في الحج

دليل الحاج والمعتمر. / السعودية وزارة الشؤون الإسلامية.

هيئة التوعية الإسلامية في الحج. - الرياض، ١٤٢٣ هـ

٧٢ ص، ١٢ × ١٧ سم

ردمك: x - ٤٤٨ - ٢٩ - ٩٩٦٠

(النص باللغة البلغارية)

١- الحج   ٢- العمرة   أ- العنوان

١٤٢٣/٥٦٣٤

ديوي ٢٥٢,٥

رقم الإيداع: ١٤٢٣/٥٦٣٤

ردمك: x - ٤٤٨ - ٢٩ - ٩٩٦٠

© 2002 Салих Аки Бекир, преводач
ISBN 9960-29-448-X

الطبعة الثالثة عشرة

١٤٣٥ هـ

ПРЕДГОВОР

Уважаеми братя хаджии,
Мир вам, (селяму алейкум),
милостта на Аллах и Неговата благо-
дат да са върху вас.

Добре дошли в свещените места, гости
на Всемилостивия.

Организацията за ислямско напътст-
вие по време на *хадж* има удоволствие-
то да ви предложи кратко указание, съ-
държащо най-важното, което уважаеми-
ят хаджия трябва да знае за обредите по
време на *хадж* и *умра*. Започваме с ня-
кои важни напътствия, които отправя-
ме първо към нас, а после и към вас,
предвид от истината, казана от Аллах
Преславния, за да окачества неговите ра-
би, които са сполучили за земния и за от-
въдния живот.

*...и взаимно се наставляват за истина-
та, и взаимно се наставляват за търпе-
нието.*

(Сура Ал-Аср: 3)

И си помагайте един другиму в праведността и богобоязливостта, и не си помагайте в греха и враждебността.

(Сура Ал-Маиде: 2)

Надяваме се, че ще положите усилие да прочетете тази книжка, преди да започнете изпълнението на *хаджа* си, за да изпълните този фарз със знание. В нея ще откриете това, което ви интересува и ще ви спести много въпроси.

Надяваме се още да спазвате напътствията както сега, така и за в бъдеще, ако Аллах ви предпише отново да дойдете на *хадж*.

Отправляме молба към вас да дарявате тази книжка на вашите братя, които желаят да я прочетат, за да я употребяват и да имат полза от нея по волята на Аллах.

Молим се на Всевишния Аллах да приеме *хаджа* и праведните дела на всички хаджи.

Мир вам, милостта на Аллах и Неговата благодат да са върху вас.

ВАЖНИ НАПЪТСТВИЯ

Уважаеми хаджии, слава на Аллах, че ви даде възможност да извършите *хадж* при дома Му и да посетите светините Му и се молим да приеме и от нас и от вас добрите ни дела и да умножи наградата ни.

Даваме ви тези съвети и отправяме дуа Аллах да ви приеме *хаджа* и да ви опрости.

1. Знайте, вашето пътуване е благословено и е преселване заради Аллах. То трябва да бъде върху принципа на еднобожието, искрено и с откликване на призива на Аллах и покорност. Няма по-голяма награда от тази. Наградата за приет *хадж* е дженнет.

2. Пазете се да не проникне между вас шейтана. Той е ваш дебнеш враг. Обичайте се заради Аллах. Предотвратя-

вайте смута помежду си и греховете. Знайте че Пратеникът ﷺ е казал:

Не е достатъчно вярващ онзи от вас, който не обича за брат си онова, което обича за себе си.

3. Допитвайте се до учените за онова в религията, за което се съмнявате, зада имате яснота, както казва Всевишния:

И питайте знаещите Напомнянето, ако самите вие не знаете.

(Сура Ал-Енбия: 7)

И както казва пейгамберът ﷺ:

Когато Аллах пожелае за някого добро, дава му знание за вярата.

4. Знайте, Аллах ни предписа фарзове, даде ни суннети, и не приема суннетите, ако не бъдат изпълнени фарзовете.

Някои хаджии пренебрегват това, като причиняват страдания на вярващите, за да целунат Черния камък или когато

бързат за *тавафа*, или когато извършват намаз зад Меками Ибрахим, или когато пият от Земзем. За да се изпълни *суннет*, се причинява страдание на вярващите с блъскане, което е *харам*. Какво ще спечелите онзи, който извършва *харам*, за да изпълни *суннет*? Ето защо избягвайте да си причинявате страдания един на друг. Така Аллах ще ви запише добро и ще ви увеличи наградата.

А сега нека да направим някои пояснения:

а) Не е желателно мюсюлманинът да извършва намаз до жена или зад нея в джамията или на друго място, поради каквато и да е причина. Ако има възможност, трябва да се избегне това. Същото важи и за жените да не застават за намаз пред мъже или до тях.

б) Вратите и подходите към джамията са пътища, не е желателно да ги затваряте, като изпълнявате намаз на тези места, дори да бързате да се включите в намаз с имама.

в) Не е редно да прекъсвате тавафа, като отседнете около Кяабе или като изпълнявате намаз в близост до него, или пък да се спрете при Черния камък, вратата на Кяабе, или при Меками Ибрахим, най-вече когато е претрупано с хора, за да не им причините вреди и страдания.

г) Целуването на Черния камък е суннет, а опазването на честта на миосюлманина е фарз. Не губете този фарз, като се блъскате, за да спечелите суннета или да целунете камъка. Достатъчно е, когато е претрупано, да вдигнете ръка и дланта на ръката ви да сочи Черния камък и да произнесете *Аллаху Екбер*. После продължавайте *таваф*, като се стремите да не разкъсвате редиците, докато не приключите и напуснете спокойно.

д) Не се изисква от сунната да целувате Рукну-л-ямани, а само да го погалите с дясната ръка, ако няма струпане от хора. При галенето се казва: *Бисмиллях* и *Аллаху Екбер*. Камъкът не се целува. Ако бъдете затруднени, оттеглете се

и продължете тавафа. Не се вдига ръка към него и не се казва *Аллаху Екбер* при преминаването, защото не е потвърдено да го е вършил пейгамберът ﷺ.

Желателно е между Рукну-л-ямани и Черния камък да изричате следната дуа:

**Раббена атина фид-дуня хасенетен ве
фи-лахирати хасенетен векина азабен-
нар.**

И накрая ви съветваме да се придържате към Свещения Коран и сунната, както е заповядал Всевишния:

И покорявайте се на Аллах и на Пратеника, за да бъдете помилвани!

(Сура Ал-Имран: 132)

КОЕ ПРОВАЛЯ ИСЛЯМА

Знай, братко мюсюлманин, че някои дела провалят исляма, и най-вече тези десет, които ще споменем и ви умоляваме да се предпазвате от тях:

1. (Ширк) Съдружаване в ибадета. Аллах Всевишния повелява:

Бяха неверници онези, които рекоха: "Аллах, това е Месията, синът на Мариама." А Месията рече: "О, синове на Израил, служете на Аллах - моя Господ и вашия Господ! За онзи, който съдружава с Аллах, възбрани му Аллах Рая и неговото място е Огънят. Угнетителите нямат закрилници."

(Сура Ал-Маиде: 72)

От съдружаването е търсене на помощ от мъртъвци, извършване на клетва чрез гробове и колене на Курбан в името на друг освен Аллах.

---

2. Който търси посредничество между себе си и Аллах, като отправя дуа към мъртъвците и иска от тях да му станат застъпници, и се надява на това, според всички учени става неверник.

3. Който не приема, че съдружаващите са неверници, или се съмнява в неверието им, или каже, че са на прав път, става неверник.

4. Който вярва, че напътствието на когото и да е по-пълно от напътствието на Пратеника на Аллах, или че отсъденото от други е по-добро от отсъденото на Пратеника на Аллах, както ако предпочита отсъденото от идолите или многобожието пред господството на Аллах, се счита за неверник, а примери за това са:

а) Убеждение, че системите и законите, създадени от хората, са по-добри от ислямските закони, или че законите на исляма не са подходящи за прилагане в нашето съвремие, че ислямът е причина за разногласие между мюсюлманите, че са-

мо трябва да извършваме ибадет на Аллах Теаля, без да вземаме участие в земните дела.

б) Мнение, че присъдите на Аллах за отрязване ръката на крадеца или за убиване с камъни на прелюбодеец, който има брак, не е подходящо за нашия век.

в) Убеждението, че е позволена и друга присъда освен тази, която е предписал Аллах Теаля в шериата, дори да има убеждение, че тази присъда не е по-добра от присъдата на Аллах, защото в този момент разрешава онова, което Аллах е забранил. Според всички учени всеки, който позволи онова, което Аллах е забранил като прелюбодейството, алкохола, лихвата, и всичко онова, което не е от шериата, се счита за неверник.

5. Който ненавижда нещо от онова, което е донесъл Пратеника ﷺ за религията, дори и да го изпълнява, той се счита за неверник според думите на Всевишния:

Това е, защото възненавиждат низпосланото от Аллах и затова Той прави безплодни делата им.

(Сура Мухаммед: 9)

6. Онзи, който се подиграе с нещо от религията на Пратеника ~~✱~~ или с наградата или наказанието, които е обещал, се счита за неверник както казва Всевишния:

Кажи: "Нима на Аллах и на Неговите знамения, и на Неговия Пратеник сте се подигравали?" Не се оправдавайте! Вие станяхте неверници, след като бяхте вярващи.

(Сура Ат-Тауба: 65 - 66)

7. Магията: Чрез нея се разделя съпругът от съпругата и любовта им се превръща в омраза. Това се отнася и за събиране на двама по нечестив път, т. е. който е удовлетворен от нея, става неверник. Според казаното от Всевишния:

Не учеха никого, докато и двамата не

му кажат: Ние сме само изпитание, тъй че не ставай неверник.

(Сура Ал-Бакара: 102)

8. Подкрепата за съдружаващите и помагането им срещу мюсюлманите, както казва Всевишния:

А който измежду ви се сближи с тях, е от тях. Аллах не напътва хора - угнетители.

(Сура Ал-Маиде: 51)

9. Който вярва, че за някои хора е допустимо да излязат от шериата на Мухаммед ﷺ е неверник, по думите на Всевишния:

А който търси друга религия освен Исляма, тя не ще му се приеме и в отвъдния живот той ще е от губещите.

(Сура Али-Имран: 85)

10. Пълно загърбване на религията на Аллах или отричане на основни неща, без които ислямът не може. Всевишния Аллах е повелил:

И кой е по-голям угнетител от онзи, комуто се напомнят знаменията на неговия Господ, а после той се отвърща от тях? Отмъщаваме Ние на престъпниците.

(Сура Ас-Саджда: 22)

И както казва също:

А които не вярват, се отвърщат от това, за което са предупредени.

(Сура Ал-Ахкаф: 3)

Няма изключение за извършилите, дали са го извършили умишлено, или на шега, или от страх, освен по принуда.

При Аллах търсим закрила от Неговия гняв и от болезненото наказание.

КАК ДА ИЗВЪРШИМ ОБРЕДИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ХАДЖ И УМРА И ПОСЕЩЕНИЕТО НА ДЖА- МИЯТА НА ПРАТЕНИКА 🕌

Уважаеми братко мюсюлманин,

има три вида *хадж*: *теметтеу* (право-ползващ), *киран* (съединен) и *ифрад* (самостоятелен).

ТЕМЕТТЕУ: Изпълнява се, като хаджията облече *ихрам* с намерение за изпълнение на *умра* през месеците за *хадж* (шеввал, зу-лкаде или първите десет дни от месец зил-хидждже) и се освободи от него след изпълнението на *умра*. След това на осмия ден от зил-хидждже (*йевм тервийе*) в същата година отново облече *ихрам* в Мекка или околностите ѝ, за да изпълни *хадж*.

КИРАН: Изпълнява се, като хаджията облече *ихрам* с намерение за изпълнение на *умра* и *хадж* едновременно и хаджията не се освобождава от него до десетия ден на месец зил-хидждже (*йевм нехр*). И да се облече *ихрам* за *умра* и да се съедини *умра* с *хадж*, преди да започне *таваф* за *умра*.

ИФРАД: Извършва се, като се облече *ихрам* за *хадж* в микат (специални места за обличане) или в Мекка, ако пребивава, там или на друго място преди микат, после престоява в *ихрам* до деня *нехр*, ако ще коли курбан. Ако няма курбан, е разрешено да анулира нийета за *хадж* и да изпълни *умра*, като извърши *таваф* и *сай* и се подстриже и освободи от *ихрама*, както е заповядал пейгамбера ﷺ на тези, които са направили нийет само за *хадж* и са нямали курбан. Същото се отнася и за *киран* когато е без курбан. Разрешено е да се анулира *киранът* и да се извърши *умра*, както споменахме.

Най-достойният от трите вида *хадж* е

теметтеу. За тези от сахáбетата, които нямали курбан, пейгамберът ﷺ е заповядал да изпълнят именно този вид.

ОСОБЕНОСТИТЕ НА УМРА

1. Когато пристигнете при микат изкъпете се, после се парфюмирайте, ако разполагате с такива средства, после облечете *ихрам*. Най-добре е *ихрамът* да е бял. Жените обличат каквото пожелаят, без да са разголени и разкрасени. След това направете нийет за *умра*, казвайки:

“Леббейке умратен: Леббейкел-лахум-ме леббейк, леббейке ля шерийке леке, леббейк. Иннел-хамде вен-ниамете леке вел-мулк ля шерийке лек“

Откликвам Ти с Умра: Откликвам Ти, о Аллах мой, откликвам Ти. Откликвам Ти и нямаш Ти съдружник, откликвам Ти; Благодарността и благоденствието наистина е за Теб и Твоето владение. Няма равен на теб.

Тези изрази се наричат *телбийе*.

Мъжете ги произнасят на глас, а же-

ните шепнешком. След това повтаряйте *телбийе* и правете *зикр*, молете се за опрощение и вършете онова, което ви е заповядано в религията, и се предпазвайте от онова, което ви е забранено.

2. Когато пристигнете в Мекка, извършете *таваф* около Кяабе - седем обиколки. Започвайте от Черния камък с текбир (*Аллаху Екбер*) и завършвайте на същото място. По време на тавафа споменавайте Аллах и отправяйте дуа по желание. Най-добре е да завършвате всяка обиколка с думите:

Раббена атина фид-дуња хасенетен ве фил-ахирати хасенетен векина азабеннар.

“Господи, въздай ни добрина в земния живот и добрина - в отвъдния! И опази ни от мъчението на Огъня!”

След това изпълнете два рекята намаз зад Меками Ибрахим, дори и да е далече от него, ако ви се отдаде възможност за това. Ако нямате възмож-

---

ност, изпълнете два рекята на друго място в джамията.

3. След това се изкачете на възвишението Сафа и обърнати към Кяабе възхвалете Аллах Всевишния. После произнесете *текбир* (*Аллаху Екбер*) три пъти и с вдигнати ръце отправете следната дуа три пъти.

Ля иляхе иллел-лаху вахдеху ля шерийке леху, лехул-мулку ве лехул-хамду ве хуве аля кулли шейин кадир. Ля иляхе иллел-лаху вахдеху, енджезе веадеху, ве несара абдеху, ве хеземел-ехзабе вехдеху.

Ако я изречете по-малко от три пъти, няма вреда.

След това започнете изпълнението на *сай* за *умра*. Вървете бързешком между зелените обозначения и ходете спокойно извън тях. После се изкачете на Мерва и възхвалете Аллах, и направете онова, което направихте на Сафа, и го повторете три пъти, ако имате възможност.

За *тавафа* и *сая* няма специален *зикр*. По време на *тавафа* и *сая* изричайте *дуа* и *зикр*, които знаете, или рецитирайте от Свещения Коран.

4. След като приключите *сая*, обръснете си главата или намалете косата. С това *умрата* е изпълнена и ви се разрешава всичко онова, което ви е било забранено по време на *ихрам*.

Ако изпълнявате *хадж* теметтеу, задължение ви е да заколите животно за курбан в деня *нехр*. Ако не можете да заколите курбан, трябва да говеете десет дни - три дни по-време на *хадж* и седем дни, когато се върнете от *хадж*.

Ако изпълнявате теметтеу или киран най-добре е да говеете три дни преди *Арафат*.

ОСОБЕНОСТИТЕ НА ХАДЖ

1. Ако изпълнявате *хадж* муфрад или киран с умра, облечете *ихрам* в миката, който ви е на път.

Ако пък сте преди микат, облечете *ихрам* на мястото, където направите *нийет*.

Ако изпълнявате *хадж* теметтеу облечете *ихрам* от мястото, където се намирате в деня тервийе (осмият ден от месец зил-хидждже). Ако имате възможност, изкъпете се и се парфюмирайте, и след това облечете *ихрам*. После кажете:

“Леббейке хаджен: Леббейкел-лахумме леббейк, леббейке ля шерике леке леббейк, иннел-хамде вен-ниамете леке велмулк ля шерийке лек.”

Откликвам Ти с хадж: Откликвам Ти, о Аллах мой, откликвам Ти. Откликвам Ти и нямаш Ти съдружник, откликвам Ти, Благодарността и благоденствието на-

истина е за Теб и Твоето владение. Няма равен на теб.

2. След това отидете в местността Мина и изпълнете обедния, следобедния, вечерния, нощния и утринния намаз. Съкращавайте фарзовете с четири рекята на два рекята. Всеки намаз се изпълнява в определеното му време, без да се събира с друг.

3. След като изгрее слънцето на деветия ден от месец зил-хидждже, тръгнете към Арафат в смирение и се пазете да не наскърбявате по пътя своите братя хаджии. Когато пристигнете на Арафат, изпълнете обедния и следобедния намаз едновременно, събирайки ги във времето на обедния, съкратено (по два рекята) с един езан и два икамета.

После, като се убедите, че сте в границите на Арафат, започнете да правите зикр и дуа, като се обръщате към Кибле с вдигнати ръце, както е правил Мухаммед ﷺ. Всяко място в Арафат е място за иба-

---

дет. Стойте в границите на Арафат, докато залезе слънцето.

4. След като залезе слънцето, поемете към местността Музделифе в смирение и с телбийе. Пазете се да не наскърбявате братята си мюсюлмани. След като пристигнете в Музделифе, изпълнете вечерния и нощния намаз, събирайки ги и съкратено. Останете там, докато изпълните утринния намаз. След това при зазоряване правете зикр и дуа, като се обръщате към Кибле с вдигнати ръце, както е правил пейгамбера ﷺ.

5. После преди изгрев слънце тръгнете към местността Мина с Телбийе. Ако имате причини, като жени или слаби хора, не е беда да напуснете Музделифе и да се отправите към Мина след полунощ. Вземете със себе си само седем малки камъчета, за да хвърлите към Джемратул-акабе. Останалите камъчета съберете в Мина. Също така седемте камъчета, които ще хвърляте в деня на Байряма срещу Джемрату-акабе, не е беда, ако ги вземете от Мина.

6. Когато пристигнете в Мина, направете следното:

а) Замерете Джемратул-акабе - най-близкия до Мекка, със седем камъчета последователно, като при всяко хвърляне казвате *Аллаху Екбер*.

б) Заколете курбаните, ако имате таткава, и ги раздайте на бедните.

в) Обръснете главите или намалете косата - най-добре е бръсненето. Жените отрязват от косата си колкото върха на палеца.

Най-добре е да спазвате тази последователност, но ако нарушите, не е беда.

След хвърлянето на камъчетата и бръсненето или подстригването на косата, се освобождавате от всички забрани освен полова близост със съпругата.

7. После отидете в Мекка и извършете *тавафул-ифада* (задължителен таваф) и после *сай*, ако изпълнявате *хадж* Теметтеу или ако не сте извършили *сай* след *тавафа* при пристигането, ако изпълнявате *киран* или *ифрад*. След този

таваф ви отпада и забраната за полова близост със съпругата.

Позволено е да се закъснее с тавафул-ифада и да се извърши след престоя в Мина при отиването в Мекка, след замерването на джемаратите.

8. След като изпълните тавафул-ифада в деня нехр (десетия ден от месец зил-хиджде), се върнете към Мина и прекарайте единайсетата, дванайсетата и тринайсетата нощ на дните тешрик. Позволено е да прекарате първите две нощи и да напуснете.

9. Замервайте трите джемарати през двата или трите дни, в които ще пребивавате в Мина след зенит (*завал*) на обяд, като започвате от първия, който е найдалеч от Мекка, после средния, и накрая Джемратул-акабе, всеки по седем пъти с текбир (*Аллаху Екбер*).

Ако съкратите пребиваването в Мина на два дни, трябва да напуснете мястото преди залез слънце на втория ден. Ако залезе слънцето и вие сте в Мина,

трябва да престоите и третия ден и също да замервате. Най-добре е да прекарате в Мина и третата нощ.

Позволено е болните и слабите да упълномощят някого, за да им хвърли камъчетата. Упълномощеният хвърля първо за себе си, после и за другия от едно и също място.

10. Когато възнамерите да отпътувате за родината си след приключването на *хаджа* извършете тавафул-веда (прощален таваф). От този *таваф* се освобождават само жените в месечен цикъл или в следродилно кръвотечение.

ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЛЕКЛИЯ *ИХРАМ*

Задълженията на облеклия *ихрам* за *хадж* и *умра* са:

1. Да се придържа към онова, което му е задължение от Аллах, като фарзовете от религията, например изпълнение на намаза навреме с джемаат.

2. Да се предпазва от онова, което Аллах е забранил - полов акт, извършване на грехове и спорове.

3. Да не потиска мюсюлманите с думи и дела.

4. Да се предпазва от следните забрани, когато е в *ихрам*:

а) Да не реже нокти, да не скубе косми по време на *ихрам*. Ако нещо от споменатите неща падне, без да го желае, не е беда.

б) Да не парфюмира тялото и дрехите.

Ако е останала част от всичко това преди, да облече *ихрам*, не е беда.

в) Да не убива животни, да не ги блъска или да не помага за убийството им, докато е в *ихрам*.

г) Да не къса зелената растителност в границите на Харамата, както и да не взема изгубени вещи, без да знае чии са. Пратеника ﷺ е забранил всичко това.

д) Да не сключва брак за себе си или за други, да не извършва полов контакт, докато е в *ихрам*, и да не предизвиква полова възбуда.

Тези забрани са и за мъжа и за жената.

Забрани само за мъжа:

а) Да не покрива главата си. Правенето на сянка с чадър, стоенето под тавана на кола, стоенето под палатка не вреди.

б) Да не облича риза и дрехи, които имат шев, също и хавлия, чалма, гащи, местове. Ако не намери *ихрам* и облече гащи или обувки, не е беда.

Забрани само за жената:

На жените по време на *ихрам* е забра-

нено да слагат ръкавици на ръцете, както и да закриват лицето с воал, освен ако я гледат чужди мъже. В такъв случай на жената е задължение да си покрие лицето и по време на *хадж* и извън *хадж*.

Ако този, който е в *ихрам*, облече дрехи с шев или покрие главата си, или се парфюмира, или отреже част от косата си, или отреже от ноктите, забравяйки, че е в *ихрам* или пък не знае за тези забрани, наказанието на колене за курбан му отпада. Задължение му е да го прекъсне веднага щом се сети или научи за тази забрана.

Разрешени са смяна и прането на дрехите, миенето на главата и тялото с препарати, които не са ароматизирани. Няма вреда, ако паднат косми неволно, както и ако неволно човек се нарани.

ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПОСЕЩЕНИЕТО ДЖАМИЯТА НА ПРАТЕНИКА ﷻ

1 - Първата от особеностите на сунната е да се отиде в град Медина с намерение да се посети джамията на Пратеника ﷻ и да се изпълни намаз в нея, защото намазът, изпълнен в нея, се равнява на 1000 намаза, изпълнени на всяко друго място освен в Месджидил-харам в Мекка, както е казал Пратеника ﷻ.

2 - За посещението на джамията на Пратеника ﷻ, не трябва да се облича *ихрам*, нито пък да се произнася Телбийе. Посещението в нея няма никаква връзка с хаджа.

3 - Когато пристигнете при джамията на Пратеника ﷻ, влезте с десния крак и споменете Аллах Всевишния, и благословите Пратеника ﷻ (кажете *бисмиллях* и

направете салеват), и се молете Аллах да отвори за вас вратите на Своята милост така:

Еузу бил-ляхил-азим ве веджхихил-керийм ве султанихил-кадим минеш-шейтанир-раджим. Аллахумме-фтех ли ебвабе рахметик.

Тази дуа се изрича и при влизането във всяка джамия.

4 - След като влезете в джамията, изпълнете два рекята като поздрав за джамията - най-добре е да се изпълни в Дженнетската градина. Ако не можете там, то може да го направите на всяко друго място в джамията.

5 - После отидете при гроба на Пратеника ﷺ, обърнете се към него и възпитано с тих глас кажете: **Есселяму алейке ейюхен-небийю ве рахмету-лахи ве беракятух.** След това направете дуа за него, като може да използвате следната дуа:

Аллахумме атихи-л василете ве-лфадилете вебасхул-мекамул-мехмудил-лези

вездех. Аллахумме-джзихи ан умметихи ефдалюл-джезае.

След това се преместете малко вдясно, за да застанете пред гроба на Ебу Бекир (р.а.), поздравете го със *селям* и направете два към Аллах за опрощение и милост за него.

После се преместете още малко вдясно, за да застанете пред гроба на Умер ☿, поздравете го със *селям* и отправете два към Аллах за него.

6 - Шестата особеност от сунната е да отидете чист с абдест, за да посетите джамията Куба и да изпълните намаз, както е правил Пратеника ﷺ и е желал да се прави.

7- Седмата особеност от сунната е да посетите гробищата “Ехлюл-бакиа”, гроба на Усман ☿, Шехидите паднали при Ухуд ☿ и гроба на Хамза ☿. Поздравете ги със *селям* и отправете два към Аллах за тях, защото Пратеника ﷺ ги е посещавал, отправял е два за тях и е учил сахабе-

---

тата, когато посещават гробища, да казват:

Есселяму алейкум ехлюд-дияри минел-муаминине вел-муслимине ве инна ин шае-ллаху бикум ляхикун. Неселюллахе лена ве лекумул-афие.

(Предание на Муслим)

Няма в Медина други джамии и места освен споменатите, които трябва да се посещават според шерията. Ето защо не се затруднявайте да посещавате места, без да печелите награда, защото с посещението им може да си навлечете и грях.

ГРЕШКИ, ДОПУСКАНИ ОТ ХАДЖИИТЕ

Първо: Грешки при обличането на *ихрам*

Преминаване на микат, без да се облече *ихрам*, и да го облече в Джедда или други местности вътре в забранената зона. Това е в противоречие със заповедта на Пратеника ﷺ, който е заповядал *ихрамът* да се облича от всеки хаджия в микат.

Онзи, който допусне това, трябва да се върне и да облече *ихрам* в микат, ако има тази възможност, ако ли не, трябва да заколи курбан в Мекка и да го раздаде на бедните, независимо дали е пристигнал по въздух, суша или по море.

Ако не премине в близост до някои от петте миката, хаджията облича *ихрама* успоредно на най-близкия от тях.

Второ: Грешки при извършването на таваф

1. Започване на тавафа преди Черния камък. Задължението е да се започне от Черния камък.

2. Извършване на обиколките от тавафа през вътрешната страна на дъгата Хиджру Исмаил. При това положение обиколката не е пълна, защото тази дъга е от самото Кяабе. Такъв *таваф* не се зачита.

3. Тичане (*ремл*) през всичките седем обиколки на тавафа. Тича се само през първите три обиколки на тавафа кудум - при пристигане.

4. Скупчването, за да се целуне Черния камък, блъскането, ругаенето не е разрешено, защото се потискат мюсюлманите и защото ругаенето, и блъскането не е допустимо.

Ако се изостави целуването на Черния камък, това не вреди на тавафа, напротив тавафът е правилен. Достатъчно е да се вдигне ръката и с длан да се посочи

камъкът, дори и отдалеч, и да се изрече Текбир (*Аллаху Екбер*), когато бъде достигната ивицата на пода, сочеща Черния камък.

5. Докосването на Черния камък с цел берекет от него е грешно. Няма доказателство за това в шериата, а според сунната трябва да се докосне или целуне, ако е възможно.

6. Докосването и пипането на стените на Кяабе е грешно, защото Пратеника ﷺ е пипал само Черния камък и рукуну йемани.

7. Четенето на специална дуа за всяка обиколка от тавафа не е доказано, че е според сунната. Доказано от Пратеника ﷺ, е че той е изричал текбир при всяко преминаване пред Черния камък и между рукуну йемани и Черния камък е отпращал следната дуа:

Раббена атина фид-дуња хасенетен ве фил-ахирати хасенетен векина азабен-нар.

8. Четене на висок глас по време на *таваф* и надвикване и смушаване на останалите.

9. Трупането за изпълнение на двата рекята намаз при Меками Ибрахим е в противоречие със сунната, защото се пречи на обикалящите. Този намаз може да се изпълни на всяко място в джамията.

Трето: Грешки по време на изпълнение на *сая*

1. Когато се изкачат на възвишенията Сафа и Мерва, извършващите *сая* се обръщат към Кябе и показват с ръце към него с текбир, все едно че взимат текбир за намаз. Това показване е грешно, защото Пратеника ﷺ е вдигал почтените си ръце само за дуа, като е възхвалявал Аллах. Той е изричал текбир и отправял дуа за каквото желае, обърнат към Кябе. Затова е най-добре да се изрича зикр. Това е, което е правено и от Пратеника ﷺ на възвишенията Сафа и Мерва.

2. Бързане или тичане по време на сая между Сафа и Мерва през цялото разстояние. Една от особеностите в сунната е да се бърза или тича само между обозначенията в зелено и спокойно да се премине останалото разстояние.

Четвърто: Грешки на Арафат

1. Стоенето на някои хаджии извън границите на Арафат, докато залезе слънцето, и отиването им после към местността Музделифе, без да са стояли на Арафат, е огромна грешка. При такива обстоятелства *хаджът* им се проваля, защото хаджът е стоенето на Арафат. Ето защо задължение за хаджиите е да са в границите на Арафат, а не извън тях. Ако не сте могли да влезете в тях поради голямото натрупване на хора, то преди да залезе слънцето, оставете, за да престоите малко след като се изтеглят хората. Също така, ако закъснеете, може да престоите през нощта до сутринта на десетия ден. Така се престоява на Арафат и *хаджът* се приема.

2. Напускането на Арафат, преди да залезе слънцето, е грешно, защото Пратеника ﷺ е стоял на Арафат, докато слънцето залезе докрай.

3. Скупчването за изкачване на върха на Арафат, за да се стои на него, вреди на хората. В същото време отиването там с цел да се престои на Арафат, а не както някои хора си мислят, за да се изкачат на върха, за да извършат намаз и др., което не е според шериата.

4. Обръщането по време на дуа към върха на Арафат според сунната е хаджите да се обърнат към Кибле.

5. Събирането на пясък или камъчетата в деня, когато сте на Арафат, от определени места не е потвърдено от шериата.

Пето: Грешки на Музделифе

Събирането на камъчетата от някои хаджи, непосредствено след пристигането още преди да са извършили вечерния и нощния намаз, с мисълта, че събирането на камъчетата е задължително, да бъде

само от Музделифе. Правилното е, че камъчета могат да бъдат събирани от всяко място в границите на Харам (в тези граници влизат Мекка, Мина, Музделифе и други околности). Това, което се доказва за Пратеника ﷺ е, че той не задължава камъчетата да се събират от Музделифе за Джемратул-акабе, а той е събирал камъчетата на сутринта, когато преминал през Музделифе и влязъл в Мина. Също така и камъчетата за другите дни взел от Мина.

Някои хаджии мият камъчетата с вода - това не е според шерията.

Шесто: Грешки при замерването с камъчета

1. При хвърлянето на камъчета някои хаджии си мислят, че замерват шейтана, и ги хвърлят с гняв. Хвърлянето на камъчета е, за да се споменава Аллах, тъй като при всяко хвърляне се казва *Аллаху Екбер*.

2. Хвърлянето по джемаратите на го-

леми камъчета, обувки, джапанки, дървета и други подобни е крайност в религията и е забранено от Пратеника на Аллах ﷺ. Съгласно шерията трябва да се хвърлят малки камъчета, колкото големината на изпращанията на овца.

3. Скупчването, блъскането и прегазването на хората при джемаратите, за да се избърза с хвърлянето, е недопустимо. Според шерията трябва да се хвърля внимателно без да се вреди на хората.

4. Хвърлянето на всички камъчета наведнъж е грешно, защото учените казват че това се зачита като хвърляне на едно камъче. Камъчетата трябва да се хвърлят едно по едно като при всяко хвърляне се изрича текбир.

5. Упълномощаването на друг хаджия за хвърлянето на камъчетата поради страх не е позволено, освен заради неспособност като болест и други подобни причини..

Седмо: Грешки по време на прощалния таваф

1. Отиването на някои хаджии към Мекка в последния ден - за прощалния *таваф*, преди да са хвърлили камъчета, и след това връщането им в Мина, за да хвърлят камъчетата. Така последното нещо, което извършват, е хвърлянето на камъчетата, а не прощалния *таваф*. Пратеника ﷺ е казал:

Никой да не напуска, докато последното нещо което извършва не е таваф на дома на Аллах.

Прощалният *таваф* трябва да се изпълни след извършването на всички обреди, малко преди окончателното отпътуване. След него не трябва да се стои в Мекка, освен ако има възпрепятстваща причина.

2. Излизането от джамията след прощалния *таваф* с движение назад и с лице към Кябето с мисълта, че това е почит

към Кяабе е грешно и е нововъведение в религията. Това няма нищо общо с религиозния ред.

3. Обръщането към Кяабе при вратата на джамията след приключване на прощалния *таваф* и отправянето на прощална дуа към Кяабе са измислица - не са от религията.

Осмо: Грешки при посещението на джамията на Пратеника ﷺ в гр. Медина

1. Пипането на стените и железните решетки при посещението на гроба на Пратеника ﷺ, връзването на конци и подобни по прозорците с цел берекет е грешно. Берекетът е в онова, което е от шериата на Аллах и Неговия пратеник, а не в измислиците.

2. Посещаване пещерите на планината Ухуд, както и пещерите Хира и Севр в Мекка, връзването на парцали, дрехи и подобни при тези местности и правенето на дуа, която Аллах не е разрешил, и други подобни неща са измислици и ня-

мат основи и доказателства в чистата ни религия.

3. Посещаването на някои места, в които се предполага, че има следи от Пратеника ﷺ, като стъпки от камила му, извора Хатим, извора Усман, и взимането на пясък от тези места за берекет е грешно.

4. Правенето на дуа на умрелите с цел търсене на помощ от тях при посещаване гробищата в Медина, гробовете на Шехидите на Ухуд и хвърлянето на пари по гробовете с цел прекланяне и берекет от умрелите представляват огромни грешки, дори от големите съдружавания (ширк), както казват учените. Доказателствата за това са също така от Свещения Коран и сунната на Пратеника на Аллах, защото прекланянето и ибадетът трябва да е само за Аллах и не е позволено да се извършва едновременно и за друг, като дуа, колене на курбан, клетва и други подобни. В Свещения Коран Аллах Теаля е казал:

И бе им повелено да се прекланят единствено пред Аллах, предани Нему в религията...

(Сура Ал-Байина: 5)

И също така е казал:

Джамиите са само за Аллах и затова не зовете никой друг заедно с Аллах!

(Сура Ал-Джин: 18)

Молим се на Аллах Теаля да подобри положението на мюсюлманите и да ги напъти по правата религия и да предпази и нас, и вас от заблудите... Той е Който чува и откликва на дуата.

КРАТКИ НАПЪТСТВИЯ ЗА ХАДЖИЯТА И ПОСЕТИТЕЛЯ НА СВЕЩЕННИТЕ МЕСТА

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ХАДЖИЯТА:

1. Да направи искрено тевбе (да се покае) за всички грехове. Да изпълни *хаджа* и *умрата* си с халал пари.

2. Да предпазва езика си от говорене на лъжи, клевети, клюки и подигравки.

3. Да извърши *хаджа* и *умрата* си с намерение единствено заради Аллах и отвъдния живот, далеч от лицемерие, слава и високомерие.

4. Да научи задълженията си, които трябва да извърши по време на *хадж* и *умра* и да пита за онова, което се съмнява.

5. Когато пристигне в микат, да избере какъв вид *хадж* ще извършва - Те-

---

меттеу, Киран или Ифрад. Теметтеу е най-добрият *хадж* за този, който няма курбан, а за този който има – най-добрият *хадж* е киран.

6. Ако облеклият *ихрам* смята, че може да не изпълни обредите поради болест или страх от премеждие, да постави следното условие в *нийета*:

Енне мехалли хайсу хабесетни.

7. *Хаджът* на дете преди пубертета е редовен, но не заменя *хаджа*, с който е задължен, след като навлезе в зрелост.

8. На облеклия *ихрам* е позволено да се къпе, да мие главата си и да сресва косите си.

9. На жената е позволено да си спуска воал пред лицето, ако се бои, че ще я гледат чужди мъже.

10. Под воала някои жени слагат допълнителни неща, за да се прикриват, но за това няма основа и доказателство от шериата.

11. На облеклия *ихрам* е разрешено да

го пере и пак да го облича, а също така да го заменя с друг.

12. Ако хаджията облече за *ихрам* шити дрехи, покрие главата си или се напарфюмира, забравяйки че е в *ихрам* или поради незнание, че това са забрани, не трябва да коли курбан за грешката си.

13. Когато пристигне при Кяабе, преди да започне *таваф*, хаджията трябва да прекрати телбийето (Лебейке...) ако *хаджът* му е Теметтеу или е *умра*.

14. По време на *таваф* от шерията се изисква да не се ходи бързо и да не се завива *ихрамът* под дясното рамо, освен по време на първия *таваф* при пристигане. Бързото ходене трябва да бъде в първите три обиколки на първия *таваф* и това се отнася само за мъжете.

15. Когато хаджията се съмнява дали е направил три или четири обиколки по време на *тавафа*, приема ги за три. Това е така и при сая.

16. Няма вреда, ако се извършват обиколките на *тавафа* зад извора Земзем или

зад Меками Ибрахим. Обиколките за тавафа могат да се извършват по цялата джамия.

17. За жената е греховно по-време на тавафа да е разкрасена, парфюмирана и да не е забрадена.

18. Ако за жената настъпи месечният цикъл или следродилно течение, по време на *ихрам* тя не трябва да извършва *таваф*, докато не ѝ премине и се изкъпе.

19. На жената са позволени всякакви дрехи за *ихрам*, но трябва да внимава да не наподобяват дрехите на мъжете, да не са разкрасени, прозрачни и да не предизвикват мъжете.

20. Гласното изричане на *нийет* за другия *ибадет*, освен за *хадж* и *умра*, е нововъведение, затова изказването *нийета* на глас се порицава.

21. На пълнолетния мюсюлманин е забранено да преминава микат без *ихрам*, след като е възнамерил да извършва *хадж* или *умра*.

22. Пристигащите по въздух за *хадж* и

умра вече трябва да са в *ихрам*, когато самолетът застане успоредно на някой от микатите, затова те трябва да облекат *ихрам*, преди да се качат в самолета или по време на полета.

23. Който живее в границите на микатите, не трябва да напуска, за да облече *ихрама* в микат. Мястото, където живее, за него се счита като микат. Той облича *ихрам* там, където живее.

24. След *хадж* някои хора многократно отиват до микатите ат-Темийм или ал-Джиране с цел много пъти да извършат *умра*. Това тяхно деяние не е потвърдено в шериата ни.

25. В деня тервийе (осмият ден от месец зил-хиджджа) хаджията облича *ихрам* там, където пребивава. Ако се намира в околностите на Мекка, не е задължение да отиде и да облече *ихрам* в Мекка или пък при местността Ал-Мизаб, както правят много от хаджиите, не е необходимо също така да се сбогува при излизането си към Мина.

---

26. Отправянето от Мина към Арафат на деветия ден на месец зил-хиджда е най-добре да става след изгрева на слънцето.

27. Напускането на Арафат преди залез слънце не е редно. Напускането след залез слънце трябва да става в спокойствие и смиреност.

28. Вечерният и нощният намаз трябва да се изпълнят след пристигането в местността Музделифе, независимо дали ще е във времето на вечерния, или на нощния намаз.

29. Събирането на камъчета за замерване на джемаратите е позволено от всяко място, и не трябва да се мисли, че може само от местността Музделифе.

30. Не е желателно камъчетата да се мият, защото няма предание, че го е правил Пратеника ﷺ или сподвижниците му.

31. На слабите, жените, децата и старите е позволено да напускат Музделифе и да се отправят към Мина в края на нощта.

32. Когато хаджията пристигне в Мина в деня на Байрама, прекратява телбийето (*Леббейке...*) и хвърля седем последователни камъчета на Джемратул-акабе.

33. Не е задължително с камъчетата да се уцели стълбчето, което е в центъра. Достатъчно е камъчетата да влязат в очертаванията.

34. Според повечето учени заколването на курбаните продължава до залез слънце на третия ден от дните тешрик на Мина (до тринайсетия ден от месец зил-хиджджа).

35. Посещението и тавафул-ифадът в деня на Байрама е основа от основите на хаджа, без тях *хаджът* не е приет. Позволено е да се изпълни и след дните на Мина.

36. *Хаджът* киран, който обединява *хадж* и *умра* има само един *сай*, също така и *хадж* ифрад, ако хаджията остане в *ихрам* до деня нехр (десетия ден от месец зил-хиджджа).

37. Най-добре за хаджията е да извър-

ши обредите в деня нехр в следната последователност: хвърлянето на камъчетата на Джемратул-акабе, коленето на курбан, бръснене или подстригване на косата, *таваф* при дома на Аллах и след това да извърши *сай*. Няма вреда обаче, ако избърза или закъснее с някой от обредите.

38. След като извърши следните обреди, хаджията напълно се освобождава от забраните на *ихрам*:

- а) замерване на Джемаратул-акабе;
- б) бръснене или подстригване;
- в) извършване на *таваф* ифада и *сай*.

39. Ако хаджията иска да престои само два дни в Мина, той е длъжен да я напусне преди залез слънце на втория ден.

40. За малките деца, които не могат да хвърлят камъчетата, трябва да замерва отговарящият за тях, като замерва първо, за себе си, а после, за детето.

41. За тези, които са неспособни да замерват поради болест, старост или бременност е позволено да упълномощят друг да го извърши вместо тях.

42. На упълномощения е позволено да хвърли камъчетата, първо, за себе си после, за упълномощителя при всеки един от трите джемарата, без да се връща и извършва хвърлянето за всеки поотделно.

43. Задължение за извършващия *хадж* теметтеу или киран, който не живее в границите на джамията Харам е да заколи курбан, овца или да участва в група до седем човека за камила или крава.

44. Ако хаджията изпълняващ *хадж* теметтеу или киран не може да заколи курбан, задължение му е да говее три дни повреме на *хаджа* и седем дни, след като се завърне в родината си.

45. Най-добре за хаджията е да говее трите дни преди деня на Арафат, за да не говее през този ден. Ако не успее да ги отдължи преди Арафат, да го направи на Мина.

46. Говеенето на трите дена по време на *хаджа* и седемте след него може да бъде както последователно, така и поотделно.

---

47. Прощалният *таваф* е задължение за всички хаджии, с изключение на жените в месечен цикъл и в следродилно течение.

48. Посещението в джамията на Пратеника ﷺ е според сунната, независимо дали това ще бъде преди или след *хаджа*.

49. Сунната изисква при посещението на джамията на Пратеника ﷺ да се започне с извършване на два рекята намаз за поздрав на джамията. Най-добре е да се изпълнят в Дженнетската градина, ако е възможно.

50. Посещаването гроба на Пратеника ﷺ и останалите гробове е според шерията само за мъжете, но при условие това посещение да не е с цел отправяне дуа към Пратеника ﷺ или мъртъвците.

51. Галене, пипане и целуване около почтената стая, където е гробът на Пратеника ﷺ или обикаляне около гроба му, е измислица, което предизвиква само грях, няма доказателство последователи-

те на Пратеника ﷻ да са го извършвали, Ако пък с тези обиколки се възнамерява приближаване към Пратеника ﷻ, това е голям *ширк* (съдружаване).

52. Не е допустимо за когото и да е, да се обръща към Пратеника ﷻ с два той да му разреши проблем или да го избави от мъка, защото това е *ширк*.

53. Гробният живот на Пратеника ﷻ няма нищо общо с живота преди смъртта му. Това е живот чиито същност и свойства се знаят единствено от Аллах Преславния.

54. Отправянето на два към гроба на Пратеника ﷻ с вдигнати ръце е измислица.

55. Посещаването гроба на Пратеника ﷻ не е задължение, нито пък условие, за да бъде приет *хаджът*, както си мислят някои хора.

56. Всички хадиси, изложени като доказателства, че непременно трябва да се посети гробът на Пратеника ﷻ, са или слаби, или измислени.

ДУИ, КОИТО СЕ ПРЕПОРЪЧВАТ ПО ВРЕМЕ НА ХАДЖА

Аллахумме инни еселюкел-афве вел-аафийете фи дини ве дуняая ве ехли ве мали. Аллахумме-стур аврати, ве аамин раваати. Аллахумме-хфизни мин бейне йедейе ве мин халфи, ве ан йемини ве ан шемали ве мин февки, ве еузу биазаметике ен егтале мин текти.

Аллахумме аафини фи бедени. Аллахумме аафини фи семъи, Аллахумме аафини фи бесари. Ля иляхе илля енте. Аллахумме инни еузу бике минел-куфри вел-фекри ве мин азабил-кабри, ля иляхе илля енте.

Аллахумме енте рабби ля иляхе илля енте халектени, ве ене абдуке, ве ене аля ахдике ве веадике ма-стетату, еузу бике мин шерри ма санеату, ебуу леке биннаметике алейе, ве ебуу биземби,

фегфир ли, иннеху ля йегфируз-зунубе
илля енте.

Аллахумме инни еузу бике минел-
хемми вел-хузни, ве еузу бике минел-
аджзи вел-кесели, ве минел-бухли вел-
джубни, ве еузу бике мин галебетид-
дейни, ве кахрир-риджали.

Аллахумме-джал еввеле хазал-йевми
саяхан ве евсетуху феляхан, ве аахируху
неджахан, ве еселюке хайрид-дуња вел-
аахирате ја ерхамер-рахимин.

Аллахумме инни еселюкер-рида
беадел-кадаи, ве бердел-айши беадел-
мевти, ве леззетен-незари иля веджхикел-
керим, веш-шевка иля ликанке, фи гайри
дарраи мудирратен, ве ля фитнетен
мудиллетен, ве еузу бике ен езлиме ев
узлиме, ев еатеди ев юатеда алейе, ев
ектесибу хатиетен ев зенбен ля тегфирух.

Аллахумме инни еузу бике ен урадде
иля ерзелюл-умур. Аллахумме-хдини
лиехсенил-самали вел-ехляки ля йехди
лиехсениха илля енте. Весриф анни
сеййнеха ля йесрифу анни сеййуха илля
енте.

Аллахумме еслих ли дини, ве вессия
ли фи дари ве барик ли фи ризки.
Аллахумме инни езузу бике минел-касвети
вел-гафлети вез-зиллети вел-мескенети
ве езузу бике минел-куфри вел-фусуки
веш-шикаки вес-сумати вер-рияи.

Ве езузу бике минс-сумеми вел-букми
вел-джузами ве сейил-есками. Аллахумме
аати нефси текваха, ве зеккиха, енте
хаиру мен зеккяха, енте велийюха ве
мевляха, аллахумме инни езузу бике мин
илмин ля йенфеа, ве калбин ля йехшеа, ве
нефсин ля тешбеа, ве дааватин ля
юстеджабу леха, аллахумме инни езузу
бике мин шерри ма амилту, ве мин
шерри ма лем еамел, ве езузу бике мин
шерри ма амилту, ве мин шерри ма
лем еамел, аллахумме инни езузу бике
мин зевалин-иаметике, ве техаввуле
аафиятике, ве феджаете никметике, ве
джемиа сехатике.

Аллахумме инни езузу бике минел-
хедеми вет-теради ве минел-гараки
вел-хараки вел-херами, ве езузу бике

мин ен йетехаббетанийеш-шейтане индел-мевти, ве еузу бике мин ен емуте ледиган, ве еузу бике мин тамьин йехди иля табьи.

Аллахумме инни еузу бике мин мункератил-ехляки вел-самали вел-ехваи вел-едваи, ве еузу бике мин галebetид-деинни, ве кахрил-адувви, ве шематетил-еадаан.

Аллахумме еслих ли дини, еллези хуве ъисмету емри, ве еслих ли дуняйел-лети фиха меаши, ве еслих ли аахирати еллети илейха меади, веджалил-хаяате зиядетен ли фи кулли хайри, веджалил-мевте рахатен ли мин кулли шеррин, рабби еъини ве ля туан алейе, венсурни ве ля тенсур алейе, вехдини ве йессирил-худа ли.

Аллахуммед-джални зекьяран леке, шекьяран леке, метваан леке, мухбетен илейке, еввахан мунибен, рабби текаббел тевбети, вегсил хубети, ве еджиб даавати, ве себбит худджети, вехди калби ве седдид лисани, веслил сехимете садри.

Аллахумме инни еселюкес-себате фил-емри, вел-азимете алер-рушди, ве еселюке шукра ниаметике ве хусне ъбадетике, ве еселюке калбен селимен, ве лисанен садикан, ве еселюке мин хайри ма теалем, ве езузу бике мин шерри ма теалем, ве естегфируке мимма теалем, ве енте аллямул-гуюб. Аллахумме елхимни рушди, векини шерри нефси.

Аллахумме инни еселюке фиалел-хайрати ве теркел-мункерати, ве хуббел-месакини, ве ен тегфира ли ве терхамни, ве иза ерадте биъбадике фитнетен, фетевеффени илейке минха гайру мефтун, аллахумме инни еселюке хуббеке ве хуббе мен юхиббуке, ве хуббе кулле амелин укаррибуни иля хуббике.

Аллахумме инни еселюке хайрал-меселети, ве хайрад-дуан, ве хайран-неджахи, ве хайрас-севаби, ве себитни ве секкил мевазини, ве хаккик нимани, верфеа дераджети, ве текаббел саяяти вегфир хатиаати, ве еселюкед-дераджати-уля минел-дженнети.

Аллахумме инни еселюке феватихалхайри, ве хаватимеху, ве джавамянаху, ве еввелеху веаахираху, ве захираху ве батинеху вед-дараджатил-уля минел-дженнети аллахумме инни еселюке ен терфеу зикри, ве тедаа визри, ве тутаххира калби, ве техсине ферджи, ве тегфира ли земби, ве еселюкед-дараджатил-уля минел-дженнети, аллахумме инни еселюке ен тубарике фи семьи, ве фи бесари, ве фи рухи, ве фи халки, ве фи хулюки, ве фи ехли, ве фи мехяан, ве фи амели, ве текаббел хасенати, ве еселюкед-дараджатул-уля минел-дженнети.

Аллахумме инни еузу бике мин джехдил-беляи, ве деркиш-шикаи, ве суил-кадаи, ве шиматетил-еадаи, аллахумме мукаллибил-кулюби, себбит калби аля динике. Аллахумме мусаррифул-кулюби вел-ебсари, сарриф кулюбена аля таатике. Аллахумме зидна ве ля тенкусна, ве екримна ве ля технинаа, ве еатина ве ля техримна, ве аасерна ве

ля туасир алейна. Аллахумме ехсин аакибетена фийл-умури куллиха, ве едджирна мин хизийд-дуня ве азабил-аахирати. Аллахумме-ксим лена мин хашйетике ма тухаввилу бихи бейнена ве бейне меасийетике, ве мин таатике ма тубеллигуна бихи дженнетике, ве минел-йекини ма тухаввину бихи алейна месайбед-дуняа, ве меттиана биесмаина ве ебсарина ве кувватина ма ехйетена веджалхал-варисе минна, веджал сеарена аля мен залемана, венсурнаа аля мен адана, ве ля теджалилид-дуняа екбера хеммина ве ля меблига илмина ве ля теджал мусибетена фи динина ве ля туселлит алейна бизунубина мен ля йехафуке ве ля йерхамуна.

Аллахумме инни еселюке муджибати рахметике, ве азаиме мегфиратике, вел-ганимете мин кулли берри, вес-селямете мин кулли шеррин, вел-февзе бил-дженнети, вен-неджате минен-нар.

Аллахумме ля теду лена зенбен илля гафртех, ве ля айбен илля сетертеху, ве

ля хеммен илля фераджтеху, ве ля дейнен
илля кадайтеху, ве ля хаджетен мин
хавайджид-дуняа вел-аахирате хия леке
рида ве лена саяха илля кадайтеха яа
ерхамер-рахимин.

Аллахумме инни еселюке рахметен
мин ъиндеке, техди биха калби, ве
теджмеу биха емри, ве телумму биха
шеаси, ве техфезу биха гаиби ве терфеу
биха шахиди, ве тебйедду биха веджхи,
ве тузекки биха амели, ве телхимни биха
рушди, ве терудду бихел-фитене анни, ве
теасимуни биха мин кулли суи.

Аллахумме инни еселюкел-февзе
йевмел-кадаи, ве ъийшес-суадаи, ве
мензилеш-шухедаи, ве мурафекател-
ембияаи вен-несра алел-еадаи.

Аллахумме инни еселюке сиххатен
фи иймани, ве ийманен фи хусни хулюки,
ве неджахан йетбеуху фелях, ве рахметен
минке ве аафияту минке ве мегфиратен
минке ве ридвана.

Аллахумме инни еселюкес-сиххате
вел-иффете, ве хуснел-хулюки вер-ридае
бил-кадери.

Аллахумме инни еузу бике мин шерри нефси, ве - мин шерри кулли даббетин енте аахизу бинасийетиха, инне рабби аля сиратин мустеким.

Аллахумме иннеке тесмеу келями, ве тера мекяни ве теалему сирри ве алянийети, ве ля юхфа алейке шейун мин емри ве енел-баисул-факиру, вел-мустегисул-мустеджиру, вел-веджлюл-мушфикул-мукиррул-муатерифу илейке бизембихи еселюке меселетел-мискини, ве ебтехилю илейке ибтихалел-мезнибил-зелили, ве едуке дуаел-хааифил-дарийри, дуаен мен хадаате леке ракабетеху, ве зелле леке джисмуху, ве рагаме леке енфуху.

Аллах да благослови и с мир да дари нашият Пейгамбер Мухаммед ﷺ, неговото семейство и неговите сподвижници.

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР.....	5
ВАЖНИ НАПЪТСТВИЯ.....	7
КОЕ ПРОВАЛЯ ИСЛЯМА.....	12
КАК ДА ИЗВЪРШИМ ОБРЕДИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ХАДЖ И УМРА И ПОСЕ- ЩЕНИЕТО НА ДЖАМИЯТА НА ПРА- ТЕНИКА ﷻ.....	18
ОСОБЕНОСТИТЕ НА УМРА.....	21
ОСОБЕНОСТИТЕ НА ХАДЖ.....	25
ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЛЕКЛИЯ <i>ИХРАМ</i>	31
ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПОСЕЩЕНИЕТО ДЖАМИЯТА НА ПРАТЕНИКА ﷻ.....	34
ГРЕШКИ, ДОПУСКАНИ ОТ ХАДЖИИТЕ.....	38
КРАТКИ НАПЪТСТВИЯ ЗА ХАДЖИЯ- ТА И ПОСЕТИТЕЛЯ НА СВЕЩЕННИТЕ МЕСТА.....	50
ДУИ, КОИТО СЕ ПРЕПОРЪЧВАТ ПО ВРЕМЕ НА ХАДЖА.....	61

Редактори:

**Саид Мутлу
Халил Халил**

Контролен редактор:

Майя Калудиева

دَلِيلٌ
الْحَاجِّ وَالْمُعْتَمِرِ
وَزَائِرِ مَسْجِدِ الرَّسُولِ ﷺ

تَأليفُ
هَيْدَرِ الْبُرْهَانِ الْهَرَوِيِّ دَرَسِيٍّ فِي الْحُجَّةِ

إِعْتِمَادِ
الْبُحْتِزَةِ الدَّرَائِمِ لِلْبُحُورِ الْعِلْمِيَّةِ وَالْهَدَفَاتِ

وَسَمَاعَةِ الشَّيْخِ
مُحَمَّدِ بْنِ صَالِحِ الْعِثَمِيِّ
رَحِمَهُ اللَّهُ

باللغة البغارية

وَكَالِبَةِ الْمَطْبُوعَاتِ الْبَحْثِ الْعِلْمِيِّ
وَزَارَةِ الشُّبُورِ الْإِسْلَامِيَّةِ الْوَقَافِ الدَّعْوَةِ وَالْإِيرَانِيَا
الْمَلِكِيَّةِ بِالْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ